

MAHARASHTRA NURSING COUNCIL, MUMBAI**EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR—PAPER-II****BEHAVIOURAL SCIENCES**

TUESDAY, 14TH JUNE 2016

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 NOON]

(TOTAL MARKS—75)

-
1. The Candidate must write her/his Seat Number in **ENGLISH**.
  2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.
  3. Write each question on **NEW** Page.
-

Marks

1. (a) Select the most appropriate words from the following and complete the statement :— (05)
  - (i) Seeing objects in three dimension is called .....
    - (a) Perceptual constancy
    - (b) Perception of Motion
    - (c) Depth perception
    - (d) Form perception.
  - (ii) The following statement describes habits .....
    - (a) It is learned or acquired through repetition
    - (b) It requires effort
    - (c) It is based on maturation
    - (d) It is Seen in human beings only.
  - (iii) All are biological drives Except .....
    - (a) Hunger drive
    - (b) Thurst drive
    - (c) Socialization drive
    - (d) Respiratory drive.
  - (iv) The Community development programme was launched on .....
    - (a) October 2, 1952
    - (b) October 2, 1955
    - (c) October 2, 1958
    - (d) October 2, 1960.
  - (v) Per capita income is .....
    - (a) Total income produced by country
    - (b) Average income per person in a year
    - (c) Total income of State
    - (d) None of above.

(b) Match the following :—

(05)

'A' Section**'B' Section**

(i) Psychosexual development	(a) Unconscious forgetting
(ii) Repression	(b) Problem solving
(iii) Counselling	(c) Sigmund Freud
(iv) Law	(d) Social problem
(v) Drug addiction	(e) Social control.

[Turn over

- (c) State **true** or **false** :— (05)
- (i) Customs are written codes of behaviour.
  - (ii) 'Interview' is common method of judging personality.
  - (iii) The theory of cultural lag was propounded by William Ogburn.
  - (iv) Nurse should not understand the drives and motives of patient.
  - (v) Learning is a process of modification of behaviour.
2. Write short notes (any **three**) :— (15)
- (a) Personality
  - (b) Women's Empowerment
  - (c) Mental Retardation
  - (d) Development of accurate observation
  - (e) Child Abuse.
3. Give scientific reasons :— (15)
- (a) Family is a basic unit of the society.
  - (b) Why do we forget in day to day life?
  - (c) Culture plays an important role in civilization.
  - (d) Conflict within a person is more dangerous than conflict between two persons.
  - (e) Defense mechanisms are safety valves in human life.
4. Answer the following questions :—
- (a) Define thinking. (02)
  - (b) Write the levels of thinking. (03)
  - (c) Write the types of thinking. (05)
  - (d) Write importance of thinking skill for nurses. (05)
- OR**
- (a) What is amnesia? (02)
  - (b) Write the methods of memorization. (05)
  - (c) What are the causes of forgetting? (05)
  - (d) Write the theories of memory. (03)
5. Answer the following questions :—
- (a) List the demerits of dowry. (03)
  - (b) What suggestions you will give to eradicate dowry? (05)
  - (c) List the causes of beggary. (02)
  - (d) Write the suggestions for the eradication of beggary. (05)
- OR**
- (a) Define family. (02)
  - (b) Write the typical characteristics of Indian family. (04)
  - (c) Write difference between nuclear family and joint family. (05)
  - (d) Write the significance of family in family health and family budget. (04)

महाराष्ट्र परिचर्या परिषद, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा

प्रथम वर्ष-पेपर-२

बिन्हेरियल सायन्स

मंगळवार, दिनांक १४ जून २०१६

[वेळ : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण — ७५)

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक इंग्रजीमध्ये लिहावा.
२. मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.
३. प्रत्येक प्रश्न नवीन पानावर लिहावा.

- गुण
(०५)
१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :—
- (१) एखादी वस्तू तिन्ही बाजूंनी पाहणे यास ..... म्हणतात.
- (अ) अवबोध सातत्य (ब) गती अवबोध (परसेप्शन)
- (क) खोली अवबोध (ड) आकृती अवबोध.
- (२) खालीलपैकी हे विधान सवयींचे वर्णन करते .....
- (अ) सवयी या वारंवारीतेने शिकता किंवा मिळवता येतात.
- (ब) सवयी मिळवण्यासाठी प्रयत्न आवश्यक आहेत.
- (क) सवयी प्रौढत्वावर आधारित असतात.
- (ड) सवयी फक्त मनुष्यामध्ये दिसतात.
- (३) खालीलपैकी सर्व जैविक गरजा आहेत शिवाय .....
- (अ) भूक (ब) तहान
- (क) सामाजिकीकरण (ड) श्वसन.
- (४) सामाजिक विकास कार्यक्रम ..... साली सुरु झाला.
- (अ) २ ऑक्टोबर १९५२ (ब) २ ऑक्टोबर १९५५
- (क) २ ऑक्टोबर १९५८ (ड) २ ऑक्टोबर १९६०.
- (५) दरडोई उत्पन्न म्हणजे .....
- (अ) पूर्ण देशाचे उत्पन्न (ब) एका व्यक्तीचे एका वर्षातील सर्वसाधारण उत्पन्न
- (क) राज्याचे संपूर्ण उत्पन्न (ड) यापैकी नाही.
- (ब) योग्य जोड्या जुळवा :—

(०५)

‘ अ ’ गट

‘ ब ’ गट

(१) मनोर्लैंगिक विकास	(अ) सुप्तावस्थेतील विस्मरण
(२) दमन (रिप्रेशन)	(ब) समस्या सोडविणे
(३) समुपदेशन	(क) सिगमंड फ्राईड
(४) कायदा	(ड) सामाजिक समस्या
(५) औषधांच्या आहारी जाणे	(इ) सामाजिक नियंत्रण.

(क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :—

(०५)

- (१) रुढी म्हणजे वर्तणुकीचे लिखित नियम होय.
- (२) मुलाखत ही सर्वसाधारण पद्धत व्यक्तिमत्त्व ओळखण्यासाठी आहे.
- (३) 'सांस्कृतिक दरी' चा सिद्धांत विल्यम ऑगर्बन यांनी मांडला.
- (४) परिचारिकेला रुग्णांच्या इच्छा व प्रेरणा जाणून घेण्याची गरज नाही.
- (५) शिकणे ही वर्तणुकीतील बदलाची प्रक्रिया होय.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :—

(१५)

- (अ) व्यक्तिमत्त्व
- (ब) महिला सशक्तीकरण
- (क) मतिमंदत्व
- (ड) अचूक निरीक्षणाची कला विकसित करणे
- (इ) लहान मुलांमधील छळ.

३. शास्त्रीय कारणे लिहा :—

(१५)

- (अ) कुटुंब हा समाजाचा मूलभूत घटक आहे.
- (ब) दैनंदिन जीवनात आपण विसरण्याची क्रिया का करतो ?
- (क) नागरीकरणामध्ये संस्कृती महत्त्वाची भूमिका बजावते.
- (ड) दोन व्यक्तींमधील संघर्षापेक्षा व्यक्तीच्या स्वतःमधील संघर्ष हा जास्त धोकादायक असतो.
- (इ) मानवी आयुष्यामध्ये स्वसंरक्षण यंत्रणांना सुरक्षिततेच्या दृष्टीने फार महत्त्व आहे.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) विचाराची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) विचाराच्या पातळ्या (लेव्हलस) लिहा. (०३)
- (क) विचाराचे प्रकार लिहा. (०५)
- (ड) विचार कौशल्याचे परिचारिकेच्या दृष्टीने महत्त्व लिहा. (०५)

किंवा

- (अ) स्मृतीभ्रंश म्हणजे काय ? (०२)
- (ब) स्मरणशक्ती सुधारणांच्या पद्धती लिहा. (०५)
- (क) विस्मरणाची कारणे लिहा. (०५)
- (ड) स्मरणशक्तीचे सिद्धांत लिहा. (०३)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) हुंडापद्धतीचे तोटे यांची यादी करा. (०३)
- (ब) हुंडापद्धतीचे निर्मूलन करण्यासाठी तुम्ही काय उपाययोजना सुचवाल ते लिहा. (०५)
- (क) भिक्षुकीची कारणे यांची यादी करा. (०२)
- (ड) भिक्षुकी या समस्यांचे निराकरण करण्यासाठी तुम्ही काय उपाययोजना कराल ते लिहा. (०५)

किंवा

- (अ) कुटुंबाची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) भारतीय कुटुंबाची वैशिष्ट्ये लिहा. (०४)
- (क) विभक्त कुटुंबपद्धती व एकत्र कुटुंबपद्धती यातील फरक लिहा. (०५)
- (ड) कौटुंबिक आरोग्य व कौटुंबिक अर्थसंकल्प यामध्ये कुटुंबाचे महत्त्व लिहा. (०४)

MAHARASHTRA NURSING COUNCIL, MUMBAI**EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND
MIDWIFERY FIRST YEAR****BEHAVIOURAL SCIENCES—PAPER-II****(Including Psychology and Sociology)**

WEDNESDAY, 2ND AUGUST 2017

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 NOON]

(TOTAL MARKS — 75)

1. The Candidate must write her/his Seat Number in **ENGLISH**.
2. Please note that the question paper-set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** Paper.

Marks

1. (a) Select the most appropriate words from the following and complete the statement :— (05)

(i) Giving meaning to sensation is called as .....

(a) Attention	(b) Perception
(c) Concentration	(d) Emotion

(ii) Psycho-analytic theory is developed by .....

(a) Sigmand Freud	(b) Dr. Bhatiya
(c) Dr. Kumariya	(d) Dr. James

(iii) Two or more persons indirect or direct contact is known as .....

(a) Society	(b) Marriage
(c) Social group	(d) Association

(iv) Unacceptable desire or activities are redirected into socially desirable channel by .....

(a) Identification	(b) Repression
(c) Sublimation	(d) Substitution

(v) Marriage within the group is .....

(a) Exagamy	(b) Monogamy
(c) Polygamy	(d) Endogamy

- (b) Match the following :—

(05)

‘A’ Section**‘B’ Section**

(i) Social problem	(a) Man-power
(ii) Creative thinking	(b) Dowary
(iii) Illusion	(c) Playing an instrument
(iv) Father of Sociology	(d) Perception error
(v) Natural resources	(e) August comte

- (c) State *true* or *false* :— (05)
- (i) According to Maslow self actualization is primary.
  - (ii) Crowd is primary group.
  - (iii) Juvenile delinquency is not a social problem.
  - (iv) Habit can never be changed.
  - (v) Social control is necessary for social order.
2. Write short notes (any *three*) :— (15)
- (a) Importance of Psychology in nursing.
  - (b) Importance of Sociology in nursing.
  - (c) Body-mind-Relationship.
  - (d) Characteristic of mentally healthy person.
  - (e) Joint family.
3. Give Scientific Reasons :— (15)
- (a) Accurate observation is important for nurses.
  - (b) Frustration is necessary for growing up
  - (c) Conflict within person is dangerous.
  - (d) Family is a basic unit of society.
  - (e) Learning means trial and error.
4. Answer the following questions :—
- (a) What are the habit ? (02)
  - (b) Write the basis of habit formation. (05)
  - (c) What are the types of habit ? (03)
  - (d) Write the steps of the breaking of bad habit. (05)

OR

- (a) Define personality. (02)
  - (b) List the types of personality. (03)
  - (c) What are factors influencing personality ? (05)
  - (d) Write the method of assessment of personality. (05)
5. Answer the following questions :—
- (a) Define family. (02)
  - (b) Write functions of family. (05)
  - (c) Write characteristic of family. (04)
  - (d) Write the disadvantages of nuclear family. (04)

OR

- (a) List the causes of drug addiction. (02)
- (b) Write the most commonly drugs uses for addiction in India. (03)
- (c) Write the preventive measure of drug addiction. (05)
- (d) Write the social problem of India. (05)

महाराष्ट्र परिचर्या परिषद, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा

प्रथम वर्ष

बिहेरियल सायन्स—पेपर-२

(मानसशास्त्र व समाजशास्त्रसहित)

बुधवार, दिनांक २ ऑगस्ट २०१७

[वेळ : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण — ७५)

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक इंग्रजीमध्ये लिहावा.

२. मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :—

(०५)

(१) संवेदनेला अर्थ प्राप्त करून देणे याला..... असे म्हणतात.

(अ) अवधान

(ब) आकलन

(क) एकाग्रता

(ड) भावना

(२) सायको-अॅनालायटीक थेअरी..... यांनी मांडली.

(अ) सिगमंड फ्राईड

(ब) डॉ. भाटिया

(क) डॉ. कुमारिया

(ड) डॉ. जेम्स

(३) दोन किंवा अधिक व्यक्तींच्या प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष परस्पर संबंध म्हणजे.....

(अ) समाज

(ब) विवाह

(क) सामाजिक समूह

(ड) संघटना

(४) अमान्य इच्छा किंवा कार्यपद्धती पूर्ण करण्याकरिता समाजमान्य मार्ग वापरला जातो यालाच.....म्हणतात.

(अ) एकरूपता

(ब) दडपून टाकणे

(क) उदात्तीकरण

(ड) साधनांतर (सबस्टीट्युशन)

(५) गटामध्ये/समुहामध्ये लग्न म्हणजे.....

(अ) एक्झोगॅमी

(ब) मोनोगॅमी

(क) पॉलीगॅमी

(ड) एन्डोगॅमी

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :—

(०५)

‘अ’ गट

‘ब’ गट

(१) सामाजिक समस्या

(अ) मनुष्यबळ

(२) उत्पादनशील विचार

(ब) हुंडा पद्धती

(३) इलुशन

(क) एखादे वाद्य वाजविणे

(४) समाजशास्त्राचे-जनक

(ड) चुकीचे निरीक्षण

(५) नैसर्गिक स्रोत

(इ) ऑगस्ट कॉम्टे.

(क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :—

(०५)

- (१) मॅस्लो यांच्या मतानुसार आत्मवास्तविकरण ही प्राथमिक प्रेरणा आहे.
- (२) गर्दी हा प्राथमिक समूह असतो.
- (३) बालगुन्हेगारी ही सामाजिक समस्या नाही.
- (४) सवयी कधीही बदलता येत नाहीत.
- (५) सामाजिक सुव्यवस्थेसाठी सामाजिक नियंत्रण आवश्यक असते.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :—

(१५)

- (अ) परिचर्येमध्ये मानसशास्त्राचे महत्त्व.
- (ब) परिचर्येमध्ये समाजशास्त्राचे महत्त्व.
- (क) शरीर आणि मन यांच्यामधील परस्पर संबंध.
- (ड) मानसिकदृष्ट्या आरोग्यपूर्ण व्यक्तीचे गुणधर्म.
- (इ) संयुक्त कुटुंब पद्धती.

३. शास्त्रीय कारणे लिहा :—

(१५)

- (अ) परिचारिकांना अचूक निरीक्षण महत्त्वाचे आहे.
- (ब) विकासासाठी वैफल्यग्रसता आवश्यक आहे.
- (क) व्यक्तीच्या मनातील संघर्ष घातक असतो.
- (ड) कुटुंब हे समाजातील मूलभूत युनिट आहे.
- (इ) शिक्षण म्हणजे ट्रायल व एरर (चूक आणि शिका) आहे.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) सवयी म्हणजे काय ? (०२)
- (ब) सवयी पडण्याचे आधार काय ते लिहा. (०५)
- (क) सवयी किती प्रकारच्या आहेत ? (०३)
- (ड) वाईट सवयी कशा सोडवाल ? त्याच्या पायऱ्या लिहा. (०५)

किंवा

- (अ) व्यक्तिमत्त्वाची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) व्यक्तिमत्त्वाच्या विविध प्रकारांची यादी लिहा. (०३)
- (क) व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी आवश्यक असे महत्त्वाचे घटक लिहा. (०५)
- (ड) व्यक्तिमत्त्व तपासणीच्या पद्धती लिहा. (०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) कुटुंबाची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) कुटुंबाची कार्ये लिहा. (०५)
- (क) कुटुंबाची गुणधर्म/वैशिष्ट्ये लिहा. (०४)
- (ड) विभक्त कुटुंब पद्धतीचे तोटे लिहा. (०४)

किंवा

- (अ) ड्रग अॅडिक्शनच्या आहारी जाण्याचे कारणे लिहा. (०२)
- (ब) नशेकरिता भारतात सामान्यतः कोणत्या औषधाचा वापर केला जातो. (०३)
- (क) एखादी व्यक्ती नशेच्या आहारी जाऊ नये म्हणून कोणते प्रतिबंधक उपाय कराल ते सविस्तर लिहा. (०५)
- (ड) भारतातील सामाजिक समस्या कोणत्या ते लिहा. (०५)

MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR (PAPER-II)

BEHAVIOURAL SCIENCES

(Including Psychology and Sociology)

WEDNESDAY, 10TH JULY 2019

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 NOON]

(TOTAL MARKS — 75)

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH**.
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

Marks

1. (a) Select the most appropriate words from the following and complete the statement. (05)

- (i) ..... is the primary group .
  - (a) College (b) Society
  - (c) Village (d) Family.
- (ii) The normal intelligence quotient is .....
  - (a) 70 to 90 (b) 90 to 110
  - (c) 110 to 120 (d) above 120.
- (iii) According to maslow ..... is the final need .
  - (a) Self Actualization (b) food
  - (c) Love and affection (d) Socialization.
- (iv) Bleming others from one's own failure is called as .....
  - (a) Rationalization (b) Projection
  - (c) Repression (d) Regression.
- (v) ..... is regarded as father of Sociology.
  - (a) August compte (b) Max Weber
  - (c) Moris Ginseberg. (d) A. W. Small.

- (b) Match the following :— (05)

‘A’ Group

‘B’ Group

(i) Dowry system	(a) Problem identification
(ii) Counselling	(b) Perception
(iii) Giving meaning to sensation	(c) Mental ability
(iv) Unmet needs	(d) Social problem
(v) Memory	(e) Frustration
	(f) Problem solving.

[Turn over

- (c) State *true* or *false* :— (05)
- (i) Habits can never be changed.
  - (ii) False perception in the absence of external stimulus is called illusion.
  - (iii) Sleep is a physiology drive.
  - (iv) Patriarchy is more common in Indian Society.
  - (v) Learning is not a ongoing process.
2. Write short notes on (any *three*) :— (15)
- (a) Functions of family
  - (b) Body-Mind Relationship
  - (c) Rights and responsibility of individual
  - (d) Conflict
  - (e) Conditioned response theory.
3. Give scientific reasons :— (15)
- (a) The patient is depressed at the time of admission.
  - (b) Emotions are important in human life.
  - (c) Emotional control is necessary for nurses.
  - (d) Man is social animal.
  - (e) Positive thinking is important for patients.
4. Answer the following questions :—
- (a) Define mental mechanisms (02)
  - (b) Write characteristics of mentally healthy person. (05)
  - (c) List various mental mechanism (03)
  - (d) Explain any two mental mechanisms with suitable examples. (05)

OR

Answer the following questions :—

- (a) Define the group. (02)
  - (b) Write types of groups. (03)
  - (c) Write characteristics of small group. (05)
  - (d) Explain the role of family in personality development. (05)
5. Answer the following :—
- (a) Define psychology. (02)
  - (b) List various branches of psychology. (03)
  - (c) Explain the importance of psychology for nurses. (05)
  - (d) Explain the ways of conflict resolution. (05)

OR

Answer the following questions :—

- (a) Define Sociology (02)
- (b) List various methods of studying Sociology (03)
- (c) Explain the social problems in India. (05)
- (d) Write causes of population explosion and solution for it. (05)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रूषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई
जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा
प्रथम वर्ष-पेपर-२

बिक्हेरियल सायन्सेस

(मानसशास्त्र व समाजशास्त्रासहित)

बुधवार, दिनांक १० जुलै २०१९

[वेळ : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-०० वाजेपर्यंत] ^२

(एकूण गुण — ७५)

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.
२. मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणीसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.

- गुण**
(०५)
१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :-
- (१) ..... हा प्राथमिक समूह आहे.
- (अ) महाविद्यालय (ब) समाज
(क) खेडेगाव (ड) कुटुंब.
- (२) स्वाभाविक बुद्धांक ..... एवढा असतो.
- (अ) ७० ते ९० (ब) ९० ते ११०
(क) ११० ते १२० (ड) १२० पेक्षा जास्त.
- (३) मॉस्लो यांच्या मते ..... ही अंतिम गरज असते.
- (अ) आत्मविश्वासविकीकरण (ब) अन्न
(क) प्रेम व जिद्दळा (ड) सामाजिकीकरण.
- (४) स्वतःच्या अपयशाकरिता इतरांना दोष देणे याला ..... म्हणतात.
- (अ) रॅशनलायझेशन (ब) प्रोजेक्शन
(क) रीप्रेशन (ड) रिग्रेशन.
- (५) ..... यांना समाजशास्त्राचे जनक मानले जाते.
- (अ) ऑगस्ट कॉम्स (ब) मॅक्स वेबर
(क) मॉरिस गिन्सबर्ग (ड) ए. डब्ल्यू. स्मॉल.
- (ब) योग्य जोडचा जुळवा :-
- ‘अ’ गट ‘ब’ गट
- (१) हुंडा पद्धत (अ) समस्येचे निदान
(२) समुपदेशन (ब) आकलन
(३) संवेदनेचा अर्थ समजणे (क) मानसिक क्षमता
(४) अतृप्त गरजा (ड) सामाजिक समस्या
(५) स्मरण शक्ती (इ) वैफल्य
(फ) समस्येचे निवारण.

[उलटून पहा]

(क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :—

(०५)

- (१) सवयी कधीही बदलू शकत नाहीत.
- (२) बाह्य प्रेरणा नसताना संवेदनेचे आकलन होणे याला आभास (इल्युजन) असे म्हणतात.
- (३) झोप ही शारीरिक गरज आहे.
- (४) भारतीय समाजात पितृसत्ताक पद्धती जास्त प्रचलित आहेत.
- (५) अध्ययन ही सतत चालणारी प्रक्रिया नसते.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :—

(१५)

- (अ) कुटुंबाची कार्ये
- (ब) शरीर-मन परस्पर संबंध.
- (क) व्यक्तिचे हक्क आणि अधिकार
- (ड) संघर्ष
- (इ) कंडीशन्ड रिस्पॉन्स थिअरी.

३. शास्त्रीय कारणे लिहा :—

(१५)

- (अ) रुग्णालयात दाखल होताना रुग्णाला नैराश्य आलेले असते.
- (ब) मानवी जीवनात भावना महत्त्वाच्या असतात.
- (क) परिचारिकांसाठी भावना नियंत्रण महत्त्वाचे असते.
- (ड) मनुष्य हा सामाजिक प्राणी आहे.
- (इ) रुग्णांसाठी सकारात्मक विचारसरणी महत्त्वाची असते.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) मॅटल मेकॅनिझम्सची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) मानसिकदृष्ट्या सुदृढ व्यक्तीचे गुणधर्म लिहा. (०५)
- (क) विविध मॅटल मेकॅनिझम्सची यादी लिहा. (०३)
- (ड) कोणतेही दोन मॅटल मेकॅनिझम्स योग्य उदाहरणासह स्पष्ट करा. (०५)

किंवा

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) समूहाची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) समूहाचे प्रकार लिहा. (०३)
- (क) लहान समूहाचे गुणधर्म लिहा. (०५)
- (ड) व्यक्तिमत्त्व विकासातील कुटुंबाची भूमिका स्पष्ट करा. (०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) मानसशास्त्राच्या विविध शाखांची नावे लिहा. (०३)
- (क) परिचारिकांसाठीचे मानसशास्त्राचे महत्त्व स्पष्ट करा. (०५)
- (ड) संघर्ष दूर करण्याचे मार्ग स्पष्ट करा. (०५)

किंवा

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) समाजशास्त्राची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) समाजशास्त्राच्या अभ्यासाच्या विविध पद्धतींची नावे लिहा. (०३)
- (क) भारतातील सामाजिक समस्यांची यादी लिहा. (०५)
- (ड) लोकसंख्येच्या विस्फोटाची कारणे लिहा व यासाठी उपाय लिहा. (०५)

GNM – 02

**EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR**

**BEHAVIOURAL SCIENCES (Paper – II)
(Including Psychology and Sociology)**

Time : 3 Hours

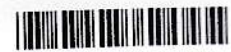
Max. Marks : 75

Instructions : 1) The candidate must write her/his Seat Number in **ENGLISH**.
2) Please note that the question paper-set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

Marks

1. (A) Select most appropriate answer from the following and complete the statement : (5)
- (i) Classical conditioning is invented by
    - (a) James Maxims
    - (b) ☒ Pavlov
    - (c) Cruze
    - (d) Averill
  - (ii) Psycho-analytic theory is developed by
    - (a) Dr. Bhatiya
    - (b) ☒ Sigmund Freud
    - (c) Dr. Kumariya
    - (d) Dr. James
  - (iii) Intelligence quotient of genius individual is
    - (a) 91-110
    - (b) 121-140
    - (c) 111-120
    - (d) ☒ 141 and above
  - (iv) Imitation and sympathy is a _____ motive.
    - (a) Physical
    - (b) ☒ Psychological
    - (c) Social
    - (d) Spiritual
  - (v) _____ is a mental mechanism that causes forgetting of unpleasant and painful events.
    - (a) Identification
    - (b) Compensation
    - (c) ☒ Repression
    - (d) Day dreaming
- (B) Match the following : (5)
Group 'A'	Group 'B'
(i) Hierarchy of needs	(a) Grampanchayat
(ii) Dowry	(b) William Width
(iii) Female foeticide	(c) Abraham Maslow
(iv) Father of Psychology	(d) Social problem
(v) Sarpanch	(e) Imbalance in male female sex ratio
- (C) State **true** or **false** : (5)
- (i) Attention and perception are two independent psychological process, yet closes in relation while function.
  - (ii) Customs and traditions are devices of social control.
  - (iii) Juvenile delinquency is not a social problem.
  - (iv) Interview is common method of judging personality.
  - (v) Secondary groups are small in size.

P.T.O.

Marks

(15)

2. Write short notes (any **three**) :

- (a) Joint Family.
- (b) Planned Parenthood.
- (c) Personality.
- (d) Development of accurate observation skill.
- (e) Women's empowerment.

3. Give Scientific Reasons (any **five**) :

(15)

- (a) Conflict within a person is more dangerous than conflict between two persons.
- (b) Why do we forget in day to day life ?
- (c) Study of psychology is very useful in nursing.
- (d) Defence mechanisms are safety values of human life.
- (e) Emotions play an important role in human life.
- (f) Sociology is science.

4. Answer the following questions :

- (a) List the causes of drug addiction. (3)
- (b) What are the social problems of India ? (5)
- (c) Write the most commonly used drugs for addiction in India. (2)
- (d) Write the preventive measures of drugs addiction. (5)

OR

- (a) Define stress. (2)
- (b) List the physical and physiological effects of stress. (4)
- (c) What are the constructive effects of stress ? (4)
- (d) Write the factors involved in coping with the stress. (5)

5. Answer the following questions :

- (a) Define family. (1)
- (b) Write the characteristics of nuclear family. (3)
- (c) Write the disadvantages of joint family. (3)
- (d) What are the basic needs of the family ? (3)
- (e) Write the functions of family as social institution. (5)

OR

- (a) What is Habit ? (2)
- (b) Write the basis of habit formation. (4)
- (c) What are the types of habits ? (4)
- (d) Explain the breaking of bad habits. (5)

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा
प्रथम वर्ष
बिहेवीयरल सायन्सेस (पेपर - २)
(इनक्लूडींग सायकॉलॉजी आणि सोशयलॉजी)

वेळ : 3 तास

एकूण गुण : 75

सूचना : १) उमेदवाराने तीचा/त्याचा आसन क्रमांक इंग्रजीमध्ये लिहावा.

२) मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.

गुण

१. (अ) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :

(५)

(१) क्लासिकल कंडीशनिंगचा शोध _____ यांनी लावला आहे.

(अ) जेम्स मॅक्सीमस

(ब) पॅव्लॉव

(क) क्रुझ

(ड) अँवरील

(२) सायको-अॅनालायटीक थेअरी यानी मांडली

(अ) डॉ. भाटीया

(ब) सिगमंड फ्राईड

(क) डॉ. कुमारीया

(ड) डॉ. जेम्स

(३) प्रतिभासंपन्न व्यक्तिमत्वाचा बुद्ध्यांक _____ हा आहे.

(अ) ९१ ते ११०

(ब) १२१ ते १४०

(क) १११ ते १२०

(ड) १४१ व यापूढे

(४) अनुकरण व सहानुभूती ही _____ प्रेरणा आहे.

(अ) शारीरिक

(ब) मानसिक

(क) सामाजिक

(ड) आत्मिक

(५) आपल्याला न आवडणाऱ्या आणि दुःखदायक घटना विसरणे ही _____ मानसिक प्रक्रिया आहे.

(अ) आयडेंटिफिकेशन

(ब) मोबदला

(क) दडपशाही

(ड) दिवसा स्वप्न पाहणे

(ब) जोड्या लावा :

(५)

गट 'अ'

गट 'ब'

(१) गरजांची प्रधानता

(अ) ग्रॉमपंचायत

(२) हुंडा

(ब) विलियम विड्थ

(३) स्त्री भ्रूणहत्या

(क) अब्राहम मॉस्लो

(४) मानसशास्त्राचे जनक

(ड) सामाजिक समस्या

(५) सरपंच

(इ) स्त्री पुरुष लिंग प्रमाण असमानता

(क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :

(५)

(१) अवधान व परसेप्शन या दोन मानसिक कार्यपद्धती कार्य करताना एकमेकीशी संबंधित असल्या तरी त्या स्वतंत्र आहेत.

(२) रूढी व परंपरा ही सामाजिक नियंत्रणाची साधने आहेत.

(३) ज्युवेनाईल डेलिक्वीनसी ही सामाजिक समस्या नाही.

(४) मुलाखत ही सर्वसाधारण पद्धत व्यक्तिमत्त्व ओळखण्यासाठी आहे.

(५) द्वितीय गट हे आकाराने लहान असतात.

गुण

(१५)

२. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :

- (अ) संयुक्त कुटुंब
- (ब) नियोजित पालकत्व
- (क) व्यक्तिमत्त्व.
- (ड) अचूक निरिक्षणाची कला विकसित करणे.
- (इ) महिला सशक्तीकरण.

३. शास्त्रीय कारणे लिहा (कोणतेही पाच) :

(१५)

- (अ) दोन व्यक्तिमधील संघर्षपेक्षा व्यक्तीच्या स्वतःहा मधील संघर्ष हा जास्त धोकादायक असतो.
- (ब) दैनंदिन जीवनाला आपण विसरण्याची क्रिया का करतो ?
- (क) मानसशास्त्राचा अभ्यास हा परिचर्यासाठी खूप महत्वाचा आहे.
- (ड) मानवी आयुष्यामध्ये स्वसंरक्षण यंत्रणाना सुरक्षिततेच्या दृष्टीने फार महत्त्व आहे.
- (इ) मानवी जीवनात भावनांची भूमिका महत्वाची आहे.
- (फ) समाजशास्त्र हे एक शास्त्र आहे.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (अ) ड्रॅग अँडीक्शनची कारणे कोणती ते लिहा. (३)
- (ब) भारतातील सामाजिक समस्या कोणत्या ते लिहा. (५)
- (क) भारतामध्ये नशा आणण्यासाठी कोणत्या प्रकारची औषधे सामान्यतः वापरली जातात ते लिहा. (२)
- (ड) व्यक्ति नशा आणणाऱ्या औषधांच्या आहारी जाऊ नये म्हणून कोणते प्रतिबंधक उपाय कराल ते लिहा. (५)

किंवा

- (अ) ताणतनाव म्हणजे काय ? (२)
- (ब) शारीरिक आणि शरीर कार्य निगडीत ताणतनावची यादी करा. (४)
- (क) ताणतनावचे उपयुक्त परिणाम काय आहेत ? (४)
- (ड) ताणतनाववर मात करण्यासाठी संबंधित असणारे घटक लिहा. (५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (अ) कुटुंबाची व्याख्या लिहा. (१)
- (ब) विभक्त कुटुंब पद्धतीचे वैशिष्ट्ये लिहा. (३)
- (क) एकत्र कुटुंब पद्धतीचे तोटे लिहा. (३)
- (ड) कुटुंबाच्या प्राथमिक गरजा लिहा. (३)
- (इ) सामाजिक संस्था म्हणून कुटुंबाची कार्ये लिहा. (५)

किंवा

- (अ) संवयी म्हणजे काय ? (२)
- (ब) संवयी पडण्याचे आधार काय ते लिहा. (४)
- (क) संवयी किती प्रकारच्या आहेत ? (४)
- (ड) वॉईट संवयी कश्या सोडवाल ? (५)

**MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND
PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI**

**SUPPLEMENTARY EXAMINATION IN GENERAL
NURSING AND MIDWIFERY**

FIRST YEAR

**BEHAVIOURAL SCIENCES—PAPER-II
(Including Psychology and Sociology)**

WEDNESDAY, 22ND JANUARY 2020

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 NOON]

(TOTAL MARKS — 75)

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH**.
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

Marks

1. (a) Select the most appropriate words from the following and complete the statement :— (05)

(i) ..... is very essential for the development of a skill.

(a) Need	(b) Emotion
(c) Practice	(d) Attitude.

(ii) The important characteristics of human being is their capacity to .....

(a) Grow	(b) Fight
(c) Migrate	(d) Learn and Understand.

(iii) Psychology is scientific study of.....

(a) Behaviour	(b) Mental process
(c) Work	(d) a & b.

(iv) Psycho-analytic Theory is developed by .....

(a) Sigmund Freud	(b) Dr. Bhatiya
(c) Dr. Kumariya	(d) Dr. James.

(v) Indian Major occupation is .....

(a) Poultry	(b) Fishery
(c) Handicraft	(d) Agriculture.

- (b) Match the following :—

(05)

'A' Group

'B' Group

(i) Illusion	(a) Physiological motive
(ii) Natural resources	(b) Social control
(iii) Law	(c) Unconscious forgetting
(iv) Repression	(d) Perception error
(v) Hunger drive	(e) Man power.

[Turn over

(c) State *true* or *false* :—

(05)

- (i) Crowd is primary group.
- (ii) Dowry is not a social problem.
- (iii) False perception in presence of stimuli is called Hallucination.
- (iv) Religion is the formal way of social control.
- (v) Face to face relationship is characteristics of secondary group.

2. Write short notes on (any *three*) :—

(15)

- (a) Child Marriage
- (b) Nurse-patient relationship
- (c) Characteristics of mentally healthy person
- (d) Importance of psychology in nursing
- (e) Women's Empowerment.

3. Give scientific reasons :—

(15)

- (a) Man cannot live in isolation permanently.
- (b) Internal conflict is difficult to resolves.
- (c) Frustration affect on productivity of person.
- (d) Marriage gives social protection for Women and Children.
- (e) Accurate observation is important for nurses.

4. Answer the following questions :—

- (a) Define Memory. (03)
- (b) Write the types of memory. (05)
- (c) Write short term memory. (03)
- (d) Write the methods to improve memory. (04)

OR

- (a) Define Family. (02)
- (b) Write the characteristics of family. (03)
- (c) Write the functions of family. (05)
- (d) Write the disadvantages of nuclear family. (05)

5. Answer the following questions :—

- (a) What are the habit ? (02)
- (b) Write the basis of habit formation. (05)
- (c) What are the types of habit ? (03)
- (d) Write the steps of the breaking of bad habit. (05)

OR

- (a) List the social problem of India. (03)
- (b) Write causes of drug addiction. (04)
- (c) List the causes of poverty. (04)
- (d) What are the causes of alcoholism ? (04)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रूषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा (पुरवणी)

प्रथम वर्ष

बिब्लेरियल सायन्सेस-पेपर-२

(मानसशास्त्र व समाजशास्त्रासहित)

बुधवार, दिनांक २२ जानेवारी २०२०

[वेळ : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण — ७५)

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक इंग्रजीमध्ये लिहावा.

२. मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :—

गुण

(०५)

(१) कौशल्य विकासासाठी ..... फार आवश्यक आहे.

(अ) गरजू

(ब) भावना

(क) सराव

(ड) वृत्ती

(२) ..... ची क्षमता हा माणसाचा महत्त्वाचा स्वभाव गुण आहे.

(अ) वाढ होणे

(ब) भांडण करणे

(क) स्थलांतर करणे

(ड) शिकणे व समजणे.

(३) मानसशास्त्र हे ..... चा शास्त्रीय अभ्यास होय.

(अ) वर्तणुक

(ब) मानसिक प्रक्रिया

(क) काम

(ड) अ आणि ब चे उत्तर.

(४) सायको-अॅनालायटीक थिअरी ..... यांनी मांडली.

(अ) सिगमंड फ्र्युड

(ब) डॉ. भाटीया

(क) डॉ. कुमारीया

(ड) डॉ. जेम्स.

(५) ..... हा भारताचा मुख्य व्यवसाय आहे.

(अ) कुक्कुटपालन

(ब) मासेमारी

(क) हस्तकला

(ड) शेती.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :—

(०५)

‘अ’ गट

‘ब’ गट

(१) इल्युजन

(अ) शारीरिक प्रेरणा

(२) नैसर्गिक स्त्रोत

(ब) सामाजिक नियंत्रण

(३) कायदा

(क) सुप्तावस्थेतील विस्मरण

(४) रिप्रेशन

(ड) चुकीचे निरीक्षण

(५) भुकेची इच्छा

(इ) मनुष्यबळ.

(क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :-

(०५)

(१) गर्दी हा प्राथमिक समूह आहे.

(२) हुंडा ही सामाजिक समस्या नाही.

(३) उत्तेजक असताना खोट्या आकलनाचा भ्रम याला हॅल्युसिनेशन असे म्हणतात.

(४) धर्म हा समाज नियंत्रणाची औपचारीक पद्धत आहे.

(५) परस्पर संबंध हे एक दुय्यम समुहाचे वैशिष्ट्य आहे.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :-

(१५)

(अ) बालविवाह

(ब) रूग्ण-परिचारिका नातेसंबंध

(क) मानसिकदृष्ट्या आरोग्यपूर्ण व्यक्तीचे गुणधर्म

(ड) परिचर्येमध्ये मानसशास्त्राचे महत्त्व

(इ) महिला सशक्तीकरण.

३. शास्त्रीय कारणे लिहा :-

(१५)

(अ) मनुष्य कायमचा एकटा राहू शकत नाही.

(ब) मनोअंतर्गत संघर्ष सोडविण्यास अवघड असतो.

(क) वैफल्य हे व्यक्तीच्या उत्पादकतेवर परिणाम करते.

(ड) लग्नसंस्थेमुळे महिला व मुलांना सामाजिक सुरक्षितता प्राप्त होते.

(इ) परिचारिकांना अचूक निरीक्षण महत्त्वाचे आहे.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-

(अ) स्मरणशक्ती व्याख्या लिहा.

(०३)

(ब) स्मरणशक्तीचे प्रकार लिहा.

(०५)

(क) कमी कालावधीची स्मरणशक्तीवर सविस्तर लिहा.

(०३)

(ड) स्मरणशक्ती वाढविण्याच्या पद्धती लिहा.

(०४)

किंवा

(अ) कुटुंबाची व्याख्या लिहा.

(०२)

(ब) कुटुंबाची गुणधर्म / वैशिष्ट्ये लिहा.

(०३)

(क) कुटुंबाचे कार्य लिहा.

(०५)

(ड) विभक्त कुटुंब पद्धतीचे तोटे लिहा.

(०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :-

(अ) सवयी म्हणजे काय ?

(०२)

(ब) सवयी पडण्याचे आधार काय ते लिहा.

(०५)

(क) सवयी किती प्रकारच्या आहेत ?

(०३)

(ड) वाईट सवयी कशा सोडवाल ? त्याच्या पायऱ्या लिहा.

(०५)

किंवा

(अ) भारताच्या सामाजिक समस्यांची यादी करा.

(०३)

(ब) व्यसनाधीनतेची कारणे कोणती ते लिहा.

(०४)

(क) गरिबीच्या कारणांची यादी करा.

(०४)

(ड) दारूच्या व्यसनाची कारणे कोणती ?

(०४)

**MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND
PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI**

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY

FIRST YEAR

**BEHAVIOURAL SCIENCES—PAPER-II
(INCLUDING PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY)**

WEDNESDAY, 18TH JANUARY 2023

[TIME : 11-00 A.M. TO 2-00 P.M.]

(TOTAL MARKS — 75)

1. The Candidate must write her/his Seat Number in **ENGLISH**.
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

	Marks
1. (a) Select the most appropriate answer from the following :—	(05)
<i>(i)</i> Project technique is a method of assessment of ..... (a) Personality (b) Attitude (c) Habits (d) Attention. <i>(ii)</i> Origin of society was due to ..... (a) Force (b) God's will (c) Evolution (d) None of above. <i>(iii)</i> Dowry act was amended in ..... (a) 1983 and 1985 (b) 1984 and 1986 (c) 1985 and 1986 (d) 1986 and 1987. <i>(iv)</i> Hierarchy of basic human needs was set up by ..... (a) Freud (b) Maslow (c) Jame's Langue (d) Maucceland. <i>(v)</i> Causes of mental illness are..... (a) Biological (b) Environmental (c) Physical (d) All the above.	
(b) Match the following :—	(05)
'A' Group <i>(i)</i> Culture <i>(ii)</i> Emotion <i>(iii)</i> Thinking <i>(iv)</i> IQ <i>(v)</i> Inner Force 'B' Group <i>(a)</i> Mental Age <i>(b)</i> Indian Society <i>(c)</i> Motive <i>(d)</i> Cognitive Process <i>(e)</i> Exaggerated Feeling.	
(c) State true or false :—	(05)
<i>(i)</i> Introspection method is also called as observational method. <i>(ii)</i> Planning helps to control emotions. <i>(iii)</i> Psychology is the study of mind. <i>(iv)</i> Social change is permanent process, once occurs doesn't change. <i>(v)</i> Exogamy is the type of marriage occurs outside the caste.	

[Turn over

2. Write short notes on (any **three**) :— (15)
- (a) Body mind relationship
  - (b) Characteristics of society
  - (c) Population Explosion
  - (d) Child Abuse and Neglect
  - (e) Laws of learning.
3. Give scientific reasons :— (15)
- (a) Family is a basic unit of society
  - (b) Nurse should be good observer
  - (c) Defence mechanism is very good to be mentally healthy
  - (d) Attention is a key of success
  - (e) Environment changes affect personality.
4. Answer the following question :— (15)
- (a) Define Psychology (02)
  - (b) Describe nature and scope of psychology (04)
  - (c) Describe the methods of assessment of psychology (04)
  - (d) Explain general importance of psychology, why should nurse study it? (05)

OR

- Answer the following question :— (15)
- (a) Define Group (02)
  - (b) Discuss the features of group structure (03)
  - (c) Explain classification of group (05)
  - (d) Discuss importance of primary group. (05)
5. Answer the following :— (15)
- (a) Define Perception (02)
  - (b) Explain nature of perception (03)
  - (c) Describe types of perception (05)
  - (d) Explain importance of perception in nursing profession. (05)

OR

- Answer the following :— (15)
- (a) Define Social Change (02)
  - (b) Explain nature of social change (03)
  - (c) Explain objectives of social change (03)
  - (d) Describe process of social change in detail. (07)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रूषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा

प्रथम वर्ष

बिहेव्हियरल सायन्सेस—पेपर-२

(मानसशास्त्र व समाजशास्त्रासहित)

बुधवार, दिनांक १८ जानेवारी २०२३

[वेळ : सकाळी ११-०० ते दुपारी २-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण—७५)

१. उमेदवाराने तिचा/त्याचा आसन क्रमांक इंग्रजीमध्ये लिहावा.
२. मराठी भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहिल.

- गुण
(०५)
१. (अ) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :—
- (१) प्रोजेक्ट पद्धत (प्रकल्प तंत्र) ..... चे मूल्यांकन करण्याची पद्धत आहे.
- (अ) व्यक्तिमत्व (ब) दृष्टीकोन
(क) सवयी (ड) सावधनता.
- (२) समाजाची उत्पत्ती ..... मुळे झाली
- (अ) ताकद (ब) देवाची मर्जी
(क) उत्क्रांती (ड) वरीलपैकी नाही.
- (३) हुंडा कायदा ..... साली सुधारीत झाला.
- (अ) १९८३ व १९८५ (ब) १९८४ व १९८६
(क) १९८५ व १९८६ (ड) १९८६ व १९८७.
- (४) मानवाच्या मूलभूत गरजांची क्रमवारी ..... यांनी स्थापन केली
- (अ) फ्रूड (ब) मास्लो
(क) जेम्स लंग (ड) मॅकलन्ड.
- (५) मानसिक आजाराची कारणे ..... ही होय.
- (अ) जैविक (ब) वातावरण
(क) शारीरिक (ड) वरील सर्व.
- (ब) योग्य जोड्या जुळवा :— (०५)
- ‘अ’ गट ‘ब’ गट
- (१) संस्कृती (अ) ५ बौद्धिक वय
(२) भावना (ब) १ भारतीय समाज
(३) विचार (क) ५ हेतू
(४) बौद्धिक पातळी (ड) २ संज्ञानात्मक प्रक्रिया
(५) आंतरिक शक्ती (इ) ३ अतिशयोक्तीपूर्ण.

(क) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा :—

(०५)

- (१) आत्मपरिक्षण पद्धतीला निरीक्षण पद्धत सुद्धा संबोधले जाते.✓
- (२) नियोजनामुळे भावनाचे नियंत्रण होते.✓
- (३) मानसशास्त्र हे मनाचा अभ्यास करणे आहे.✓
- (४) सामाजिक बदल हा कायस्वरूपी बदल आहे, जो एकदा घडला की पुन्हा बदल होत नाही.✓
- (५) गोत्रांतर विवाह पद्धती ही जातीबाहेर लग्न करण्याची एक पद्धत आहे.✓

२. खालील टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) :—

(१५)

- (अ) शरीर-मन संबंध
- (ब) समाजाची वैशिष्ट्ये
- (क) लोकसंख्येचा स्फोट
- (ड) बाल शोषण व दुर्लक्ष
- (इ) शिकण्याचे कायदे.

(१५)

३. शास्त्रीय कारणे लिहा :—

- (अ) कुटुंब हे समाजाचा मूलभूत घटक आहे.
- (ब) परिचारिका ही चांगली निरीक्षक असणे आवश्यक आहे.
- (क) मानसिकदृष्ट्या निरोगी व्यक्तीची संरक्षण यंत्रणा चांगली असते.
- (ड) लक्ष हे यशाची गुरुकिल्ली आहे.
- (इ) वातावरणातील बदल हे व्यक्तिमत्त्वावर परिणाम करते.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(१५)

- (अ) मानसशास्त्राची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) मानसशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती लिहा. (०४)
- (क) मानसशास्त्र तपासणीच्या पद्धती लिहा. (०४)
- (ड) मानसशास्त्रातील सर्वसाधारण महत्त्व व परिचारिकांना मानसशास्त्र शिकणे का गरजेचे आहे. (०५)

किंवा

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

- (अ) 'गटाची' व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) 'गटरचना' ची वैशिष्ट्ये सविस्तर लिहा (०३)
- (क) 'गटाचे' वर्गीकरण सविस्तर लिहा. (०५)
- (ड) 'प्राथमिक गटा' चे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा. (०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(१५)

- (अ) 'समज (आकलन)' ची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) आकलनाचे स्वरूप सविस्तर लिहा. (०३)
- (क) आकलनाचे प्रकार- सविस्तर लिहा. (०५)
- (ड) परिचारिका व्यवसायाकरिता आकलनाचे महत्त्व सविस्तर लिहा. (०५)

किंवा

- (अ) 'सामाजिक बदल' ची व्याख्या लिहा. (०२)
- (ब) 'सामाजिक बदल' चे स्वरूप सविस्तर लिहा. (०३)
- (क) 'सामाजिक बदल' ची उद्दिष्ट्ये सविस्तर लिहा. (०३)
- (ड) 'सामाजिक बदल' ची प्रक्रिया सविस्तरपणे पूर्ण लिहा. (०७)